

Τι θέλουν επιτέλους

ΕΙΤΕ ως υπουργός Εργασίας, σήμερα, είτε ως υπουργός Υγείας και Πρόνοιας, πριν, είτε ως υπουργός Εσωτερικών, στις πρώτες κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ, είτε ως ηγετικό στέλεχος του Κινήματος, ο Γιώργος Γεννηματάς συγκεντρώνει το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης. Η οποία, ανεξαρτήτως από το αν συμφωνεί ή όχι με την πολιτική της κυβέρνησης, διακρίνει σ' αυτόν έναν πολιτικό, που ξέρει να μάχεται για τις ιδέες και τις απόψεις του και που είναι πάντα ανοιχτός στο διάλογο με όλους.

Έναν τέτοιο διάλογο με μέλη του ΠΑΣΟΚ παρακολούθησαν και κατέγραψαν πρόσφατα «ΤΑ ΝΕΑ». Πρόκειται για μια πολύωρη συνάντηση που είχε ο κ. Γεννηματάς με 3.000 περίπου μέλη και στελέχη του ΠΑΣΟΚ, καθώς και πρώην μέλη του Κινήματος, που κατά καιρούς έχουν αποχωρήσει από αυτό. Η συνάντηση έγινε την περασμένη Κυριακή, 15 του μηνός, στον Άγιο Δημήτριο Μπραχαμίου, και σ' αυτήν ο υπουργός Εργασίας είχε την ευκαιρία να αναφερθεί όχι μόνο σε όλους τους τομείς της πολιτικής της κυβέρνησης, αλλά και σε όλα τα καίρια πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η ελληνική κοινωνία.

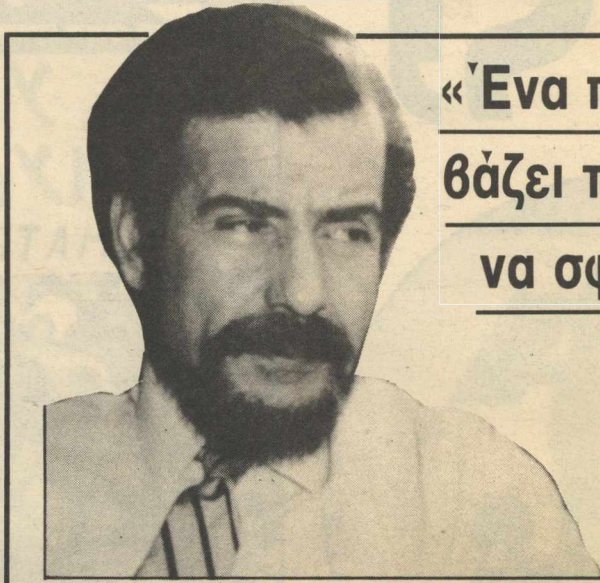
Αυτόν το χειμαρρώδη και μαχητικό λόγο του κ. Γεννηματά, που κράτησε περίπου 5 ώρες, φέρνουν σήμερα στη δημοσιότητα «ΤΑ ΝΕΑ», χωρίζοντάς τον σε θεματικές ενότητες, αλλά διατηρώντας πάντα την αμεσότητα του προφορικού λόγου, με τις αναπόφευκτες ατέλειές του, αλλά και με το δυναμισμό του.

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ κρίση, η οικονομική πολιτική της κυβέρνησης, οι διομήχανοι και οι αξιώσεις τους, οι διεκδικήσεις των εργαζομένων και οι δυνατότητες της ελληνικής οικονομίας, ήταν ένα μεγάλο θέμα στο οποίο αφιέρωσε ένα μεγάλο μέρος της ομιλίας του ο κ. Γεννηματάς, απαντώντας σε ερωτήματα που του έθεσαν από το ακροατήριο.

Ο κ. Γεννηματάς αναφέρθηκε κατ' αρχήν στην πρόσφατη κρίση στο αμερικανικό και τα διεθνή χρηματιστήρια και στη συνέχεια τόνισε ότι για την Ελλάδα, το μεγάλο ζήτημα είναι πώς από τη μια μεριά να υπάρξει αντιστήριξη της αγοραστικής δύναμης ώστε να μην υπάρχει ακρίβεια και από την άλλη να υπάρξει παραγωγή αγαθών, που να ανταποκρίνεται στη ζήτηση.

Και συνέχισε:

«Επί δεκαετίες η διομηχανία μας ήταν απαράδεκτη, γιατί δυστυχώς οι διομήχανοι, η εθνική αστική τάξη, όπως λέω εγώ, πέθανε μαζί με τον Μποδοσάκη. Ν' αλλάξουμε τον καπιταλισμό... Ποιοι καπιταλιστές; Οι περισσότεροι, όπως είπα σε μια συνέντευξή μου, ήταν και είναι διαχειριστές κοινωνικών πόρων, αν δούμε πόσα είναι τα δικά τους κεφάλαια και πόσα τα δικά μας. Όταν πήραμε την κυβέρνηση στα χέρια μας τι είχαμε δει; Ότι 42 μεγάλες βιομηχανικές εταιρείες, οι πρώτες στη χώρα, είχαν ίδια κεφάλαια, δικά τους κεφάλαια, - "ίδια κεφάλαια", πάντα μιλάμε καθαρεύουσα, γράφουμε καθαρεύουσα για να μην καταλαβαίνει ο λαός τα λόγια τους, αλλά ίσως καταλαβαίνει ο λαός από τα έργα τους, στο πετσί του, έχετε δει κάτι ισολογισμούς ακατανόητους... - ίδια, λοιπόν, κεφάλαια εννιά δισεκατομμύρια, πιστωτικό σύστημα, 74 δισεκατομμύρια!... Ξέρετε ποιο είναι το πιστωτικό σύστημα, οι τράπεζες, οι καταθέσεις του ελληνικού λαού. Εννιά τα δικά τους, 74 τα δικά μας! Και πού πήγαν αυτές οι επενδύσεις του πιστωτικού συστήματος; Όλοι ξέρουμε πού πήγαν... Πήγαν στην Ελβετία! (Φωνές: Αίσχος!). Μας έλεγαν ότι έπρεπε να κοινωνικοποιήσουμε αυτές τις επιχειρήσεις κι εγώ τους έλεγα, τι να κοινωνικοποιήσουμε, τα χρέη; Και τι έπρεπε να κάνουμε εμείς; Να κάνουμε "αργοναυτική εκστρατεία", να φέρονε πίσω το "χρυσόμαλλο δέρας" από την Ελβετία; Τι έπρεπε να κάνουμε, όμως; Έπρεπε να κάνουμε κοινωνικοποίηση του δημόσιου τομέα, ώστε πραγματικά οι τράπεζες, η ΔΕΗ όλες αυτές οι μεγάλες δημόσιες επιχειρήσεις, πράγματι να ελέγχουν πού πάνε τα χρήματα του ελληνικού λαού. Να πηγαίνουν πρώτα στις επενδύσεις που είναι παραγωγικές και όχι να αδαγιάζουν τις παγωμένες πιστώσεις ή να μεγαλώνουν τις τραπεζικές καταθέσεις στην Ελβετία. Και έπρεπε τα εποπτικά συμβούλια, με τη συμμετοχή της Αυτοδιοίκησης και των εργαζομένων να ελέγξουν πράγματι όλη αυτή την ιστορία του πιστωτικού συστήματος και ιδιαίτερα του επενδυτικού μέρους της διομηχανίας μας. Εκεί, πράγματι, καθυστέρησαμε σημαντικά. Κι αν θέλετε είναι και δικό μου λάθος, όταν ήμουν υπουργός των Εσωτερικών και καθοδηγούσα τους δημάρχους στο πώς θα κάνουν καλύτερα έργα ύδρευσης ή πώς θα φτιάξουν επαρχιακά συμβούλια. Έπρεπε να πούμε στους δημάρχους, αφού είχαμε σκοπό να βάλουμε στα εποπτικά συμβούλια την Τοπική Αυτοδιοίκηση, έπρεπε να τους πούμε, ελάτε εσείς να πείτε στον ελληνικό λαό, στους δημότες σας, πώς πράγματι θα γίνει αυτός ο έλεγχος, πώς θα διεκδικήσουμε πρώτα εκείνο και όχι καλύτερη διαχείριση, έστω και δημοκρατική διαχείριση, όπως εγώ προσπαθούσα τότε για κάποιες σωστότερες πολιτικές αποφάσεις και όλα τα άλλα, και είχα αφήσει, δυστυχώς, σε λάθος δρόμο τη διεκδίκηση της συμμετοχής της Αυτοδιοίκησης, δηλαδή του ίδιου του λαού, στον κοινωνικό έλεγχο αυτής της μεγάλης ιστορίας της ανάπτυξης. Και τότε κινδυνεύαμε πράγματι να περάσουμε πάλι σε μια ανάπτυξη που θα χανόταν. Γιατί η ιστορία της Ελλάδας είναι η ιστορία των χωρών της περιφέρειας, δηλαδή η ιστορία των χαμένων ευκαιριών. Και θα ήταν κρίμα να ξαναχάσουμε μια ευκαιρία, γιατί οι πόροι είναι πεπερασμένοι κι αν

**«Ένα πρόγραμμα...
βάζει τον εργαζόμενο
να σφίξει το ζωνάρι,
δεν μπορεί
να κρατήσει
και πολύ»**

χαθεί μια χρονική συγκυρία δεν ξαναγυρίζει πίσω. Έπρεπε, λοιπόν, να στρέψουμε την προσοχή μας στην αναδιάρθρωση της παραγωγικής βάσης».

• **Από πού θα βρούμε χρήματα για να κάνουμε επενδύσεις; ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ:**

ΚΑΛΩΣ κατά τη γνώμη μου το 1982 έγινε μια γενναία εισοδηματική πολιτική για τους εργαζομένους, γιατί υπήρχαν οι κοινωνικές αδικίες από πριν, γιατί έπρεπε να τονωθεί η αγοραστική δύναμη, γιατί οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις κινδύνευαν να κλείσουν ή μια μετά την άλλη. Έπρεπε, λοιπόν, τότε να τονωθεί η ζήτηση. Άλλωστε, για ποιες μελέτες μπορούσαμε εκείνον τον καιρό να μιλάμε;

Το 1983 είχαμε κάνει μια συνάντηση στη Β' Αθήνας, στον Βύρωνα, κι εκεί είχαμε κουβεντιάσει για το τι προβλέπουμε για τις οικονομικές εξελίξεις. Και είχα πει, ότι χρειάζεται η ενίσχυση της ζήτησης και μετά θα έλθει η ιστορία της προσφοράς.

Το ισοζύγιο εξωτερικών πληρωμών, τι είναι; Είναι όταν δεν έχουμε πόρους στη χώρα μας για να κάνουμε επενδύσεις κι αναγκάζομαστε να απευθυνθούμε στις χώρες που έχουν. Και δυστυχώς, όλες οι χώρες, είτε καπιταλιστικές, είτε σοσιαλιστικές, δεν έχουν παρά να πάνε στις καπιταλιστικές τράπεζες, στις τράπεζες της κεφαλαιαγοράς. Είτε είναι Διεθνής Ένωση, είτε Πολωνία, είτε Ιταλία, είτε Δανία, είτε Τσεχοσλοβακία, είτε Ουγγαρία, εκεί πάνε. Το θέμα είναι να μη σε πάνε στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο που σου δίνει όρους εξάρτησης.

Στις τράπεζες, λοιπόν, έπρεπε να πας. Αλλά ο εξωτερικός δανεισμός είναι τελικά εξάρτηση, έτσι κι αλλιώς. Δεν θα ήθελα να κάνω αντιπαράθεση με αυτά που λέει ο κ. Μητσοτάκης για την οικονομία, αλλά το πιο σημαντικό που είπε ο κ. Μητσοτάκης στη συνέντευξή του στον «Οικονομικό Ταχυδρόμο» είναι "να τολμήσουμε κι όπου βγει, στον ελεύθερο ανταγωνισμό, κι εμένα δεν μ' ενδιαφέρει", λέει...

Δεν τον ενδιαφέρει το ισοζύγιο γιατί; Γιατί δεν τον ενδιαφέρει η εξάρτηση. Γιατί όταν έχεις ανοιχτό ισοζύγιο σημαίνει ότι είσαι εξαρτημένος να κάνεις εκείνο που σου λέει ο άλλος, γιατί αλλιώς θάφτηκες αν είσαι χρεωμένος μέχρι τα μούδια είτε στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, που είναι και πολιτικό ζήτημα, είτε στις τράπεζες, που είναι οικονομικό, κοινωνικό και αναπτυξιακό ζήτημα. Έπρεπε, λοιπόν, να πολεμήσουμε το ισοζύγιο εξωτερικών πληρωμών, το περίφημο έλλειμμα, για να μπορούμε να κάνουμε επενδύσεις, αν θέλουμε να κάνουμε συσσώρευση, αν θέλουμε να κάνουμε αναπαραγωγή.

Και υπάρχει και το περίφημο δίλημμα: Από τη μια μεριά, ο νόμος της προσφοράς και της ζήτησης, όπως λένε οι οικονομολόγοι - και είναι κρίμα που

χρησιμοποιώ οικονομικούς όρους, κρίμα... Κι ο Θεός να σε φυλάει από οικονομολογούντες πολιτικούς ή από πολιτικολογούντες οικονομολόγους, κι εγώ δεν θέλω να είμαι ούτε το ένα ούτε το άλλο. Οικονομολόγος δεν είμαι, έτσι κι αλλιώς, κι αυτά που ξέρω είναι αυτά που έμαθα από την ίδια τη ζωή, ας είναι... Λοιπόν, από τη μια μεριά, ο νόμος της προσφοράς και της ζήτησης και από την άλλη, το αλόγιστο κυνήγι της παραγωγής, όπως συμβαίνει στο σοσιαλιστικό στρατόπεδο. Κι τα δύο αποδείχτηκαν λάθος. Η κρίση του καπιταλισμού συνεχίζεται και από την άλλη, το αλόγιστο κυνήγι της παραγωγής έχει δυνατότητα μόνο όταν δεν υπάρχει αυτό το Statu Quo. Γιατί όταν υπάρχει αυτή η πολιτική των ανοικτών θυρών με το άλλο στρατόπεδο, τότε είναι φανερό ότι κυριαρχούν οι καπιταλιστικές σχέσεις, δηλαδή η αγορά και η ζήτηση, η οποία μπαίνει και στις χώρες του σοσιαλιστικού στρατοπέδου και ανατρέπει τις πολιτικές τους. Γι' αυτό και η κρίση εξακολουθεί και υπάρχει και στις χώρες αυτές».

• **Πώς θα μειωθεί η εκμετάλλευση των εργαζομένων και πώς θα αυξηθεί η παραγωγή; ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ:**

ΔΙΑΒΑΣΑ κάπου στον «Ριζοσπάστη» τι έλεγε ένας εργάτης. Δούλευε, λέει σε μία αυτοκινητοβιομηχανία και παρήγαγε 100.000 την ώρα κι αυτός έπαιρνε μεροκάματο 1.000 δραχμές. Κι έτσι είναι. Αλλά εγώ αναρωτιέμαι, μήπως ξέρει κάποια άλλη χώρα, κάποιο άλλο σύστημα, όπου να παράγει 100.000 και να παίρνει 100.000; Είναι ένα μεγάλο ερώτημα.

Τι έπρεπε να κάνουμε εμείς, ώστε να μειώνεται συνέχεια η εκμετάλλευση του εργάτη - και πρέπει να το ξεκαθαρίσουμε και σήμερα υπάρχει εκμετάλλευση, όποιος δεν το λέει, δε λέει την αλήθεια. Τι έπρεπε λοιπόν να κάνουμε; Εκείνο που πρέπει να κάνουμε, είναι να ενώσουμε τις δυνάμεις μας για να αυξήσουμε την παραγωγή, την πίτα και να συγκροτηθούμε γι' αυτό αν αντιδράσουμε. Αλλά εδώ γίνεται το ανάποδο. Συγκρουόμαστε, όταν πρόκειται για την αύξηση της παραγωγής και ζητάμε Statu quo στη διανομή. Ποια είναι γι' αυτό η μεγαλύτερη απόδειξη;

Θυμάστε μία μεγάλη απεργία που είχε γίνει εναντίον της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ το '85. Ήταν σ' αυτή την απεργία και οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι - τους κατέδασαν τα πολιτικά κόμματα. Αλλά εγώ αναρωτιέμαι: Οι εργαζόμενοι από ποιους θα έπαιρναν τελικά; Από ποιους διεκδικούσαν να πάρουν; Από εμάς; Έχουμε κανένα δικό μας κορδανά; Από τους εργοδότες! Ταξικό δεν είναι το θέμα; Είναι φανερό ότι και ταξικό να μην ήταν, με την έννοια που του δίνουμε εμείς, από εκείνους, από τους εργάτες, από τη δική τους υπεραξία, τα έπαιρναν. Όταν όμως κατεβαίνουν στον ίδιο απεργιακό αγώνα εκείνοι που πρέπει να δώσουν κι εκείνοι που διεκδικούν από αυτούς και μαζί και τα πολιτικά κόμματα που

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΜΑΣ

οι βιομήχανοι;

Ο Γιώργος Γεννηματάς μιλάει σε παλιότερη συγκέντρωση

καλύπτουν αυτή την ιστορία, και όλοι, εν αγαστή συμπνοία, διεκδικούν από εμάς, αυτό τελικά είναι παραλογισμός ή δεν είναι; Είναι πολιτικός αμοραλισμός ή δεν είναι; – αν είναι πολιτική κατεύθυνση, γιατί εγώ δεν πιστεύω ότι ήταν τελικά πολιτική κατεύθυνση, υπήρχε τακτικός ελιγμός. Αλλά πρέπει να δούμε τι σημαίνει τακτικός ελιγμός τελικά...

Το σταθεροποιητικό πρόβλημα ήταν να μπορέσουμε να τιθασεύσουμε τον πληθωρισμό, να μην αυξηθεί κι άλλο το ισοζύγιο εξωτερικών πληρωμών και το έλλειμμα του δημόσιου τομέα. Τα καταφέραμε; Σ' ένα βαθμό, ναι. Χρειάζεται όμως δουλειά ακόμα, χρειάζεται ανάπτυξη, γιατί χωρίς ανάπτυξη δεν μπορούμε να αυξήσουμε την πίτα. Και πρέπει να ξεκαθαρίσουμε: Ένα σταθεροποιητικό πρόγραμμα που δάζει τον εργαζόμενο να σφίξει το ζωνάρι του – και το έσφιξε – δεν μπορεί να κρατήσει πολύ. Δεν μπορεί συνέχεια ο εργαζόμενος να σφίγγει το ζωνάρι του κι ο άλλος να αυξάνει τα κέρδη του. Εμείς δεν είμαστε εναντίον του κέρδους. Ναι στο κέρδος, αλλά όχι στην κερδοσκοπία. Και στο βαθμό που επενδύεται το κέρδος, έχει καλώς. Όταν δεν επενδύεται, όμως, τι γίνεται με την ελληνική οικονομία;»

• Τι θέλουν οι βιομήχανοι όταν λένε να συρρικνωθεί ο δημόσιος τομέας;
ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ:

ΥΠΑΡΧΕΙ το ερώτημα: Υπέρ ή κατά του δημοσίου τομέα; Υπέρ ή κατά του ιδιωτικού τομέα; Περισσότερος ή λιγότερος δημόσιος τομέας; Περισσότερο ή λιγότερο κράτος; Περισσότερος ή λιγότερος ιδιωτικός τομέας; Αυτό είναι ψεύτικο δίλημμα. Πρέπει να υπάρχουν και ο ιδιωτικός τομέας και ο δημόσιος τομέας και ο κοινωνικός τομέας. Και πρέπει να υπάρχει πρόγραμμα, που θα συνθέτει και τους τρεις αυτούς τομείς. Δεν μπορεί ο καθένας να λειτουργεί σε βάρος του ελληνικού λαού. Κι όταν βλέπουμε σήμερα τον ΣΕΒ ή τον κ. Έδερτ ή τον κ. Μητσοτάκη να λένε, “να συρρικνωθεί ο δημόσιος τομέας” ή “να ιδιωτικοποιηθεί ο

δημόσιος τομέας”, τι σημαίνει αυτό; Κι εμείς πέφτουμε στην παγίδα καμιά φορά και απολογούμαστε...

Στη σύσκεψη του ΑΣΟΠ που κάναμε ήταν ο κ. Έδερτ ως εκπρόσωπος της ΚΕΔΚΑ και ο ΣΕΒ και ζητούσαν να συρρικνωθεί ο δημόσιος τομέας. Και στη συνέντευξή του ο κ. Μητσοτάκης έλεγε, να ιδιωτικοποιηθεί ο δημόσιος τομέας. Τι σημαίνει αυτό; Να το καταλάβουμε, να το καταλάβει ο απλός πολίτης, τι σημαίνει αυτό...

Στις συσκέψεις που γίνονται στο υπουργείο Εργασίας, τι ζητάνε οι βιομήχανοι; – και δυστυχώς πολλές φορές τους βοηθούν και οι εργαζόμενοι, αυτό είναι το περίεργο, συμφωνούν πολλές φορές μαζί τους και οι εργαζόμενοι. Τι λένε, λοιπόν, τι ζητούν οι βιομήχανοι;

Πρώτον, να παγώσουν τα χρέη στο ΙΚΑ, τα χρέη των βιομηχάνων, δηλαδή. Δεύτερο, να παγώσουν τα χρέη στις τράπεζες, τρίτο να παγώσουν τα χρέη στην εφορία, τέταρτο να παγώσουν τα χρέη – των βιομηχάνων πάντα – στην Ολυμπιακή, να παγώσουν τα χρέη στον ΟΣΕ, κ.λπ.

Κι εγώ αναρωτιέμαι και το είπα αυτό και στο ΣΕΒ και στον κ. Έδερτ. Μα αν “παγώσουμε” όλα αυτά, ποιος θα αναλάβει να τα πληρώσει, ποιος θα αναλάβει να πληρώσει το έλλειμμα στο ΙΚΑ, το έλλειμμα στις τράπεζες, το έλλειμμα στην Ολυμπιακή, στις Μεταφορές – ποιος; Ο δημόσιος τομέας!

Άρα, αυτοί που ζητούν συρρίκνωση του δημοσίου τομέα – προσέξτε το αυτό – στην ουσία ζητούν επέκταση του δημοσίου τομέα, για να καλύπτει τον ιδιωτικό. Είναι, δηλαδή, η πιο άθλια επέκταση του ιδιωτικού τομέα μέσω του δημοσίου. Κι από την άλλη, έρχονται και μιλάνε για συρρίκνωση!.. Αν μιλάνε για συρρίκνωση και δεν εννοούν αυτό – γιατί ρώτησα, τι εννοείτε, να τα κόψουμε αυτά; Και μου είπαν, όχι!.. – Αν λοιπόν δεν εννοούν αυτό, που σημαίνει επέκταση του δημοσίου τομέα – και αυτό δυστυχώς έγινε στην περίοδο της “Νέας Δημοκρατίας” με τις παγωμένες πιστώσεις, όταν συνεχώς αύξαναν το δημόσιο τομέα για να διευκολύνει τον ιδιωτικό – τι εννοούν, λοιπόν, όταν λένε συρρίκνωση του δημοσίου τομέα; Συρρίκνωση της Παιδείας; Συρρίκνωση της υγείας; Τι εννοούν; Να μας το πουν σταθερά, να το ξέρει ο ελληνικός λαός...»

